

Tid: Klockan 08:00-13:30

Plats: Digitalt möte

Ordförande

Rickard Carstedt (S)

Ledamöter

Åsa Ågren Wikström (M), 1:e vice ordförande

Lennart Gustavsson (V), 2:e vice ordförande

Malin Malm (S)

Lars Lilja (S)

Marita Fransson (S)

Anton Bergström Nord (M)

Lilian Nilsson (V)

Lars Forsgren (SD)

Carina Sundbom (C)

Veronica Kerr (KD)

Per Boström (KD)

Lasse Brännström (MP)

Ersättare

Nina Björby (S)

Billy Moström (S)

Pia Sjöberg (S)

Anna Vestermark (S)

Anna Frej (S)

Alireza Mosahafi (M)

Stefan Anundi (M)

Jamshed Molki (V)

Jimmy Frohm (SD)

Robert Axebro (C)

Hans-Peter Carlson (L)

Övriga

1. Program m.m.

Sammanfattning

Under denna punkt hittar ni övergripande information om program/tidsplan, eventuella kompletteringar, presentationer och annat som kan vara viktigt att ha kännedom om.

Förhinder

Om du ej kan närvara är det viktigt att du kallar in din ersättare. Meddela gärna din frånvaro och vem som blir din ersättare till Nina Olofsdotter via e-post nina.olofsdotter@regionvasterbotten.se eller tfn 073-039 28 06 för att underlätta vid uppropet.

Program/tidsplan

Se bilaga

Aktuell kompletteringar

Här uppges vilka kompletterar som gjorts efter att kallelsen är utskickad. Observera att informationen endast listar ärenden där kompletteringar har gjorts.

- *Ärende 18: tjänsteskrivelse tillagd (2023-10-13)*

Presentationer

Här läggs presentationer från föredragande. Presentationerna läggs upp eftersom de inkommit (före mötet, under mötet och efter mötet).

- *inga aktuella presentationer*

Beslutsunderlag

- Kallelse_föredragningslista Regionala utvecklingsnämnden 2023-10-19

2. Sammanträdets öppnande och upprop

3. Val av justerare

Sammanfattning

Regionala utvecklingsnämnden har att utse justerare som tillsammans jämte ordförande ska justera sammanträdesprotokoll. Justering sker genom digital signering tisdagen den 24 oktober 2023.

4. Fastställande av föredragningslistan

Sammanfattning

Regionala utvecklingsnämnden har att fastställa föredragningslistan.

5. Anmälan av jäv

6. Anmälan av initiativärenden

RUN 2-2023

Sammanfattning

Ledamöter och ersättare som tjänstgör i en nämnd eller styrelse har rätt att väcka ärenden, så kallad initiativrätt. Den 2 december 2021 beslutade regionala utvecklingsnämnden att anta en rutin för anmälan av initiativärenden till nämnden.

Ett initiativärende kan lämnas in före eller under ett sammanträde och ska vara skriftlig. Oavsett när initiativärenden lämnas in måste tjänstgörande ledamot lyfta ärendet på sammanträdet under detta ärende, det räcker inte enbart med att lämna in det skriftligt före sammanträdet.

Nämnden har att besluta om anmälda ärenden och dess fortsatta hantering. Initiativärenden som överlämnas för beredning ska behandlas av nämndens beredande utskott inom 6 månader från det att initiativärendet anmälts.

Följande initiativärenden har anmälts till sammanträdet:

- Inga initiativärenden är anmälda före sammanträdet.

7. Informationer/föredragningar RUN 1-2023

Sammanfattning

Föredragningar, muntliga, av ärenden vi nämndens sammanträde hålls enligt nedstående lista:

- Yttrande över remissen Tågstrategi 2040
- Initiativärende: Omedelbar åtgärd för en hållbar kollektivtrafik
- Ekonomisk redovisning januari - september 2023
- Befarat underskott och åtgärder för regionala utvecklingsnämnden 2023
- Inriktningsbeslut fortsatt process regionala utvecklingsnämndens nämndplan 2024
- Information om North Sweden european office och Europaforum Norra Sverige, EFNS
- Region Västerbottens bildkonststipendium, kulturstipendium och hedersstipendium 2023
- Yttrande över remissen Etablering för fler – jämställda möjligheter till integration SOU 2023:24
- Yttrande över remissen Betänkandet av utredningen om framtidens yrkeshögskola – stabil, effektiv och hållbar, SOU 2023:31
- Information från regionala utvecklingsförvaltningen

Förslag till beslut

Förslag till regionala utvecklingsnämnden:

Informationen noteras.

8. Yttrande över remissen Tågstrategi 2040 RUN 248-2023

Karolina Filipsson

Sammanfattning

Region Västerbotten har fått Tågstrategi 2040 på remiss från Norrtåg AB. I arbetet med att utforma ett yttrande har Region Västerbotten

Under våren 2023 har Primärkommunala delegationen, Samrådet för samverkan inom regional utveckling samt Kommuncheffsforum fått ta del av Tågstrategi 2040. Information om remissförfarandet har lämnats i dessa forum. I augusti inbjöds kommunerna att inkomma med inspel till Region

Västerbottens arbete med att utarbeta ett yttrande från Region Västerbotten. Inkomna inspel redovisas till regionala utvecklingsnämnden och på vilket sätt de avses hanteras i förhållande till förslag till yttrande. Vid regionala utvecklingsnämndens sammanträde i september presenterades inkomna inspel från kommunerna. Ett yttrande från Region Västerbotten har slutligt utformats.

Region Västerbotten delar Norrtågs bild av att helheten är viktig och att basutbudet är den prioriterade frågan, samt att då ekonomiska förutsättningar finns så bör det utvecklas mot timmestrafik. Vissa kompletteringar och rekommendationer sänds med avseende Västerbottens befolkningsutveckling, liksom sammanställningen över investeringar i Västerbotten.

Region Västerbotten vänder sig mot de skrivningar som finns om att ett tydligt val behöver göras mellan tåg och buss. Region Västerbotten anser att finansierarna av kollektivtrafik bör kunna anses göra relevanta avvägningar kring såväl buss som tågtrafik.

Det öst-västliga stråket lyfts även fram som ett potentiellt viktigt utvecklingsstråk utifrån det säkerhetspolitiska läget.

Region Västerbotten lyfter även fram behov av att den ekonomiska modell som idag används för att fördela kostnader i trafiken behöver tydliggöras i förhållande till ett utvecklat basutbud. I strategin står att de fyra regionerna 2024 behöver fatta beslut om i vilken nivå trafiken i respektive stråk ska utvecklas i början av 2030-talet eftersom fordonen för denna trafik måste beställas under 2024. För att sådana beslut ska kunna fattas behöver tydligare ekonomiska underlag kopplat till hur ett utvecklat basutbud, som även omfattar trafikering av Norrbottenstråket Umeå – Skellefteå påverkar de olika länen rent ekonomiskt.

Förslag till beslut

Förslag till regionala utvecklingsnämnden:

Yttrande över Tågstrategi 2040 fastställs med ändringen att ordet säkerhetspolitiska byts ut mot geopolitiska.

Yttrandet översänds till Norrtåg AB.

Expedieras till

Norrtåg AB
Karolina Filipsson, strateg

Beslutsunderlag

- §143 RUN AU Yttrande över remissen Tågstrategi 2040
- Karolina Filipssons tjänsteskrivelse 2023-10-03

- Yttrande över Tågstrategi 2040, Regionala kollektivtrafikmyndigheten i Västerbotten
- Remiss - Tågstrategi 2040

9. Initiativärende – Omedelbar åtgärd för en hållbar kollektivtrafik Karolina Filipsson
RUN 246-2023

Sammanfattning

I april 2022 gav Regionala kollektivtrafikmyndigheten Länstrafiken i Västerbotten i uppdrag att utreda ”hur dagens produkter och priser svarar mot behov av att stärka kollektivtrafiken marknadsandel och öka kostnadstäckningsgraden”. Uppdraget gavs mot bakgrund att behov av att möta ökade kostnader för trafiken, stärka intäkterna och att tillhandahålla produkter som skulle stödja en återhämtning och positiv resandeutveckling efter pandemin. Länstrafiken i Västerbotten upphandlade uppdraget om att genomföra en utredning enligt uppdraget.

I januari 2023 överlämnades slutrapport och modell för att kunna simulera effekter av förändringar av priser i kollektivtrafiken. De ekonomiska prognoserna för kollektivtrafiken 2023 och behov av att stärka intäkterna utgjorde grund för ett fortsatt arbete med kollektivtrafikens taxa med sikte på ytterligare en justering av taxan under 2023. Regionala kollektivtrafikmyndigheten redovisade detta vid regionala utvecklingsnämndens sammanträden 2023-02-16. Därefter vidtog arbetet med att utarbeta förslag till justering av taxan.

Den regionala kollektivtrafikmyndigheten bildade en arbetsgrupp med syfte att utarbeta förslag till justering av taxan för att stärka regiontrafikens intäkter. I och med att beslut om taxa är föremål för beslut i fullmäktige, så skrevs ärende fram om justering av taxan till fullmäktige 2023-06-20—21. För att kunna göra en förändring av taxan behövs en månad mellan beslut och ikraftträdande. Fullmäktige beslutade att ändring av regiontrafiktaxan skulle genomföras från och med 2023-08-01. Ändring av taxan är genomförd enligt beslut.

Regionfullmäktige har fastslagit en modell för den årliga justeringen av taxan. Indikationen enligt denna modell är dock att om inte särskilt beslut om att höja taxan med en specifik procentsats, så kommer ingen taxejustering att ske från och med 2024-01-01. Utifrån det ekonomiska läget och utifrån att den budget som Länstrafiken i Västerbotten utarbetat för 2024 baseras på en höjning av taxan om 5 %, så är förslag att beslut fattas om att höja taxan med denna procentsats och att därmed frånga modellen.

Till regionala utvecklingsnämndens sammanträde 2023-09-28 finns förslag

om att föreslå regionfullmäktige att 2023-11-21--22 fatta beslut om att justera taxan för regiontrafiken med 5 % från och med 2024-01-01.

Regionala kollektivtrafikmyndigheten har i början av september haft uppstartsmöte med Länstrafiken för att initiera arbete med fortsatt uppföljning, utarbetande av nyckeltal och analys av intäkter inför fortsatt löpande arbete med priser och produkter.

Förslag till beslut

Förslag till regionala utvecklingsnämnden:

Initiativärendet anses besvarat.

Expedieras till

Per Boström (KD)
Karolina Filipsson, strateg

Beslutsunderlag

- §144 RUN AU Initiativärende – Omedelbar åtgärd för en hållbar kollektivtrafik
- Karolina Filipssons tjänsteskrivelse 2023-09-22
- Initiativärende från Per Boström (KD), Omedelbar åtgärd för en hållbar kollektivtrafik

10. Information från Kollektivtrafikmyndigheten RUN 156-2023

Sammanfattning

Vid behov så delges här information som arbetsutskottet och regionala utvecklingsnämnden kan ha intresse av att känna till. Vid utskicket finns ingen ytterligare att delge förutom de ärenden som behandlas vid sammanträdet.

Förslag till beslut

Förslag till regionala utvecklingsnämnden:

Informationen noteras.

Beslutsunderlag

- §145 RUN AU Information från Kollektivtrafikmyndigheten

11. Rapport från Norrtåg AB
RUN 65-2023

Sammanfattning

Norrtåg AB lämnar skriftlig rapport till arbetsutskottet och regionala utvecklingsnämnden.

I rapporten informeras ledamöterna om hur inledningen av hösten varit, resandestatistik, punktlighet, regulariteten med mera. Den ekonomiska redovisningen har lämnats i separat rapport och ingår inte i denna punkt.

Förslag till beslut

Förslag till regionala utvecklingsnämnden:

Informationen noteras.

Beslutsunderlag

- §146 RUN AU Rapport från Norrtåg AB
- Rapport Norrtåg okt 2023

12. Rapport från Länstrafiken i Västerbotten AB
RUN 66-2023

Sammanfattning

Länstrafiken i Västerbotten AB lämnar skriftlig rapport till arbetsutskottet och regionala utvecklingsnämnden.

I rapporten informeras ledamöterna om bolagets resultat per aug, nöjdhetsindex, serviceresor, resandeutveckling och måluppfyllelse.

Förslag till beslut

Förslag till regionala utvecklingsnämnden:

Informationen noteras.

Beslutsunderlag

- §147 RUN AU Rapport från Länstrafiken i Västerbotten AB
- Rapport Länstrafiken okt 2023

13. Bolagsdialog Länstrafiken i Västerbotten AB
RUN 470-2023

Frida Hald

Sammanfattning

Regionstyrelsen ansvarar för att ha uppsikt över bolagens verksamhet, så kallad uppsiktspflicht. I enlighet med det reviderade reglementet för regionala utvecklingsnämnden, ska nämnden bistå regionstyrelsen i ärendeberedningen av styrelsens övergripande samt förstärkta uppsiktspflicht över bolag.

Regionala utvecklingsnämnden har i uppdrag av regionfullmäktige att utöva ägarrollen för de bolag som har en verksamhet som faller inom regionala utvecklingsnämndens ansvarsområde. Uppdraget innefattar att följa upp om bolagen bedriver sin verksamhet i enlighet med uppdraget, övervaka att målen för verksamheten uppnås samt att ha en fortlöpande uppsikt av bolagens verksamhet och ekonomi. Den interna kontrollen följs upp för att säkerställa att verksamheten är ändamålsenlig och kostnadseffektiv samt att det finns system och rutiner och att de fungerar på avsett vis.

Dialogen utgår ifrån ägardirektiven och omfattar dialog om uppfyllelse av uppdrag och mål, visioner och utmaningar, väsentliga risker, uppföljning av granskningsrapporter och åtgärder som vidtagits till följd av granskningsrapporter under det gångna året samt frågor av större vikt. Inför årets dialog har bolaget även ombetts inkomma med en beskrivning av bolagets förutsättningar på kort och lång sikt, framgångar och utmaningar.

Skriftlig dokumentation har begärts in som underlag för dialogen. I missiv Underlag inför bolagsdialog 2023, redovisas vilka dokument som inkommit inför bolagsdialogen, samt en kortfattad sammanfattning

Förslag till beslut

Förslag till regionala utvecklingsnämnden:

Regionala utvecklingsnämnden tackar för informationen och genomförd dialog.

De verksamhetsmässiga samt ekonomiska framgångar och utmaningar som redovisats överlämnas tillsammans med den information som framkommit i samband med genomförd bolagsdialog till regionstyrelsen. Samtliga inlämnade handlingar till regionstyrelsen som underlag i löpande uppsikt samt inför kommande budgetprocess.

Expedieras till

Regionstyrelsen

Beslutsunderlag

- §142 RUN AU Bolagsdialog Länstrafiken i Västerbotten AB
- Frida Halds tjänsteskrivelse 2023-09-22
- Missiv Länstrafiken bolagsdialog 2023
- Länstrafikens förutsättningar på kort och lång sikt, inför bolagsdialog 2023
- Delårsbokslut per augusti 2023 - Länstrafiken i Västerbotten
- Internkontrollplan 2023 - Länstrafiken i Västerbotten AB. För bolagsdialog och delårsbokslut per augusti
- Verksamhetsplan 2023 Länstrafiken i Västerbotten AB. För bolagsdialog och delårsbokslut per augusti
- Bolagsdialog. Årsredovisning 2022 - Länstrafiken i Västerbotten AB
- Inför bolagsdialog. Revisionsberättelse - Länstrafiken i Västerbotten AB
- Bolagsdialog. Grundläggande granskning 2022 - Länstrafiken i Västerbotten AB
- Bolagsdialog. Granskningsrapport 2022 - Länstrafiken i Västerbotten AB
- Bolagsdialog. Bolagsstyrningsrapport 2022 – Länstrafiken i Västerbotten AB
- Bolagsdialog. Uppföljning internkontrollplan 2022 - Länstrafiken i Västerbotten AB

14. Bolagsdialog AC-net internservice AB
RUN 467-2023

Frida Hald

Sammanfattning

Regionstyrelsen ansvarar för att ha uppsikt över bolagens verksamhet, så kallad uppsiktspflicht. I enlighet med det reviderade reglementet för regionala utvecklingsnämnden, ska nämnden bistå regionstyrelsen i ärendebereidningen av styrelsens övergripande samt förstärkta uppsiktspflicht över bolag.

Regionala utvecklingsnämnden har i uppdrag av regionfullmäktige att utöva ägarrollen för de bolag som har en verksamhet som faller inom regionala utvecklingsnämndens ansvarsområde. Uppdraget innefattar att följa upp om bolagen bedriver sin verksamhet i enlighet med uppdraget, övervaka att målen för verksamheten uppnås samt att ha en fortlöpande uppsikt av bolagens verksamhet och ekonomi. Den interna kontrollen följs upp för att säkerställa att verksamheten är ändamålsenlig och kostnadseffektiv samt att det finns system och rutiner och att de fungerar på avsett vis.

Dialogen utgår ifrån ägardirektiven och omfattar dialog om uppfyllelse av uppdrag och mål, visioner och utmaningar, väsentliga risker, uppföljning av granskningsrapporter och åtgärder som vidtagits till följd av granskningsrapporter under det gångna året samt frågor av större vikt. Inför årets dialog har bolaget även ombetts inkomma med en beskrivning av

bolagets förutsättningar på kort och lång sikt, framgångar och utmaningar.

Skriftlig dokumentation har begärts in som underlag för dialogen. I missiv Underlag inför bolagsdialog 2023, redovisas vilka dokument som inkommit inför bolagsdialogen, samt en kortfattad sammanfattning

Förslag till beslut

Förslag till regionala utvecklingsnämnden:

Regionala utvecklingsnämnden tackar för informationen och genomförd dialog.

De verksamhetsmässiga samt ekonomiska framgångar och utmaningar som redovisats överlämnas tillsammans med den information som framkommit i samband med genomförd bolagsdialog till regionstyrelsen. Samtliga inlämnade handlingar till regionstyrelsen som underlag i löpande uppsikt samt inför kommande budgetprocess.

Expedieras till

Regionstyrelsen

Beslutsunderlag

- §139 RUN AU Bolagsdialog AC-net internservice AB
- Frida Halds tjänsteskrivelse 2023-09-22
- Missiv AC-net internservice bolagsdialog 2023
- Redovisning, Bolagsrapportering, AC-Net Internservice AB, Bilagor
- Bolagsrapportering, Delårsrapport per augusti 2023, AC-Net Internservice AB

15. Bolagsdialog AC-net externservice AB RUN 468-2023

Frida Hald

Sammanfattning

Regionstyrelsen ansvarar för att ha uppsikt över bolagens verksamhet, så kallad uppsiktspflicht. I enlighet med det reviderade reglementet för regionala utvecklingsnämnden, ska nämnden bistå regionstyrelsen i ärendeberedningen av styrelsens övergripande samt förstärkta uppsiktspflicht över bolag.

Regionala utvecklingsnämnden har i uppdrag av regionfullmäktige att utöva ägarrollen för de bolag som har en verksamhet som faller inom regionala utvecklingsnämndens ansvarsområde. Uppdraget innefattar att följa upp om bolagen bedriver sin verksamhet i enlighet med uppdraget, övervaka att

målen för verksamheten uppnås samt att ha en fortlöpande uppsikt av bolagens verksamhet och ekonomi. Den interna kontrollen följs upp för att säkerställa att verksamheten är ändamålsenlig och kostnadseffektiv samt att det finns system och rutiner och att de fungerar på avsett vis.

Dialogen utgår ifrån ägardirektiven och omfattar dialog om uppfyllelse av uppdrag och mål, visioner och utmaningar, väsentliga risker, uppföljning av granskningsrapporter och åtgärder som vidtagits till följd av granskningsrapporter under det gångna året samt frågor av större vikt. Inför årets dialog har bolaget även ombetts inkomma med en beskrivning av bolagets förutsättningar på kort och lång sikt, framgångar och utmaningar.

Skriftlig dokumentation har begärts in som underlag för dialogen. I missiv Underlag inför bolagsdialog 2023, redovisas vilka dokument som inkommit inför bolagsdialogen, samt en kortfattad sammanfattning.

Förslag till beslut

Förslag till regionala utvecklingsnämnden:

Regionala utvecklingsnämnden tackar för informationen och genomförd dialog.

De verksamhetsmässiga samt ekonomiska framgångar och utmaningar som redovisats överlämnas tillsammans med den information som framkommit i samband med genomförd bolagsdialog till regionstyrelsen. Samtliga inlämnade handlingar till regionstyrelsen som underlag i löpande uppsikt samt inför kommande budgetprocess.

Expedieras till

Regionstyrelsen

Beslutsunderlag

- §140 RUN AU Bolagsdialog AC-net externservice AB
- Frida Halds tjänsteskrivelse 2023-09-22
- Missiv AC-net externservice bolagsdialog 2023
- Redovisning, Bolagsrapportering AC-Net Externservice, Bilagor
- Bolagsrapportering, Delårsrapport per augusti 2023, AC-net Externservice AB

Regionstyrelsen ansvarar för att ha uppsikt över bolagens verksamhet, så kallad uppsiktsplikt. I enlighet med det reviderade reglementet för regionala utvecklingsnämnden, ska nämnden bistå regionstyrelsen i ärendeberedningen av styrelsens övergripande samt förstärkta uppsiktsplikt över bolag.

Regionala utvecklingsnämnden har i uppdrag av regionfullmäktige att utöva ägarrollen för de bolag som har en verksamhet som faller inom regionala utvecklingsnämndens ansvarsområde. Uppdraget innefattar att följa upp om bolagen bedriver sin verksamhet i enlighet med uppdraget, övervaka att målen för verksamheten uppnås samt att ha en fortlöpande uppsikt av bolagens verksamhet och ekonomi. Den interna kontrollen följs upp för att säkerställa att verksamheten är ändamålsenlig och kostnadseffektiv samt att det finns system och rutiner och att de fungerar på avsett vis.

Dialogen utgår ifrån ägardirektiven och omfattar dialog om uppfyllelse av uppdrag och mål, visioner och utmaningar, väsentliga risker, uppföljning av granskningsrapporter och åtgärder som vidtagits till följd av granskningsrapporter under det gångna året samt frågor av större vikt. Inför årets dialog har bolaget även ombetts inkomma med en beskrivning av bolagets förutsättningar på kort och lång sikt, framgångar och utmaningar.

Skriftlig dokumentation har begärts in som underlag för dialogen. I missiv Underlag inför bolagsdialog 2023, redovisas vilka dokument som inkommit inför bolagsdialogen, samt en kortfattad sammanfattning

Förslag till beslut

Förslag till regionala utvecklingsnämnden:

Regionala utvecklingsnämnden tackar för informationen och genomförd dialog.

De verksamhetsmässiga samt ekonomiska framgångar och utmaningar som redovisats överlämnas tillsammans med den information som framkommit i samband med genomförd bolagsdialog till regionstyrelsen. Samtliga inlämnade handlingar till regionstyrelsen som underlag i löpande uppsikt samt inför kommande budgetprocess.

Expedieras till

Regionstyrelsen

Beslutsunderlag

- §141 RUN AU Bolagsdialog Almi Företagspartner Nord AB
- Frida Halds tjänsteskrivelse 2023-09-22
- Missiv Almi företagspartner nord bolagsdialog 2023
- Komplettering till bolagsrapportering, Bolagets förutsättningar på kort och lång sikt inför bolagsdialog 2023

- Bolagsrapportering, Delårsrapport per augusti 2023, Almi Företagspartner Nord AB

17. **Information om North Sweden european office och Europaforum Norra Sverige, EFNS** Mikael Jansson
RUN 514-2023

Sammanfattning

Mikael Jansson, direktör North Sweden European Office, kommer till regionala utvecklingsnämndens sammanträde den 19 oktober och informerar om arbetet i Europaforum Norra Sverige, EFNS, hur framtagande av positioner och ställningstagande går till och regionens och rapportörernas roller, med mera.

Förslag till beslut

Förslag till regionala utvecklingsnämnden:

Nämnden tackar för informationen.

Beslutsunderlag

- §148 RUN AU Information om North Sweden european office och Europaforum Norra Sverige, EFNS

18. **Ekonomisk redovisning januari - september 2023** Arne Nilsson
RUN 168-2023

Sammanfattning

Regionala utvecklingsnämnden uppvisar efter september en negativ avvikelse mot budget på 15,8 miljoner kronor. Den negativa avvikelsen förklaras av kollektivtrafiken med -29 miljoner kronor. För nämndens övriga verksamheter är det efter september ett överskott på 13,3 miljoner kronor.

Årsprognosen visar en negativ budgetavvikelse på 38 miljoner kronor. Budgetavvikelsen förklaras i sin helhet av underskottet inom kollektivtrafikverksamheten, 41 miljoner kronor.

Förslag till beslut

Förslag till regionala utvecklingsnämnden:

Redovisningen godkänns.

Expedieras till

Ulrica Qvist Vallmark, enhetschef controllerstöd RUF

Beslutsunderlag

- Ulrica Qvist Vallmarks tjänsteskrivelse 2023-10-13
- Ekonomiskt utfall september 2023 RUN

19. Befarat underskott och åtgärder för regionala utvecklingsnämnden 2023

RUN 281-2023

Arne Nilsson, Katrine
Andersson

Sammanfattning

Vid ingången av verksamhetsåret 2023 hade regionala utvecklingsnämnden ett utgångsläge där det krävdes åtgärder motsvarande 47 miljoner kronor för att nå en budget i balans. Region Västerbotten budgeterade driftanslag inför 2023 för de båda kollektivtrafikbolagen Norrtåg AB och Länstrafiken i Västerbotten AB understeg de budgeterade behov av driftbidrag som bolagen hade överlämnat till Region Västerbotten som ägare inför 2023 med 47 miljoner.

Vid tidpunkt för den första delårsrapportens upprättande, så prognosticerades regionala utvecklingsnämndens underskott för året som helhet motsvarande 51 miljoner kronor. Underskottet i dess helhet förklaras med kostnader för kollektivtrafik. Vid tidpunkt för den andra delårsrapportens upprättande prognosticeras underskottet för året som helhet mot budget motsvarande 41 miljoner kronor, en förbättrad prognos med 10 miljoner kronor jämfört med den första delårsrapporten men ett betydande underskott. Identifierade åtgärder kvarstår vara restriktivitet vad gäller tjänsteresor exklusiva projekt, samt löpande dialog med kollektivtrafikbolagen Norrtåg AB och Länstrafiken i Västerbotten AB för att säkerställa att åtgärder genomförs för att dämpa kostnadsutvecklingen.

I den uppföljning som lämnades per april månad, så framgår att kollektivtrafikbolagen Norrtåg AB och Länstrafiken i Västerbotten ABs budgeterade behov av driftbidrag som lämnats till Region Västerbotten inför 2023 uppgick till 47 miljoner mer än vad Region Västerbotten budgeterat för verksamhetsåret 2023. Det innebär ett utgångsläge när året inleddes där det krävdes åtgärder motsvarande 47 miljoner kronor för att nå en budget i balans.

Vid tidpunkten för upprättande av delårsrapport per april, prognosticerade Länstrafiken i Västerbotten ett ökat behov av driftbidrag på 12,6 miljoner kronor jämfört med budget. Dels på grund av ökade trafikkostnader, men till viss del även minskade biljettintäkter. Den omarbetade budgeten från Norrtåg AB som inkom i januari 2023 var en följd av den process som genomfördes under andra halvåret 2022 där bolaget övergick från tjänstekoncessionsavtal till produktionsavtal med operatören för tågtrafik. Norrtåg i sin tur lämnade därför en prognos i samband med delårsrapport per april om minskat behov av driftbidrag på 5,1 miljoner kronor jämfört med budget till följd av ökade biljettintäkter och pausad trafik Lycksele.

Behov att vidta åtgärder identifierades vid denna tidpunkt, bland annat restriktivitet vad gäller tjänsteresor exklusive projekt. Inom ramen för fullmäktigeuppdrag "Kartläggning av tjänster och funktioner som kan optimeras, arbetsuppgifter som kan effektiviseras och delar där ambitionen kan sänkas alternativt pausas" har förslag till kostnadsreducerande åtgärder motsvarande 8 miljoner kronor tagits fram. Förslag har behandlats av nämndens arbetsutskott, och regionala utvecklingsnämnden beslutade om kostnadsbesparande åtgärder vid sammanträdet den 28 september.

Åtgärder för att nå en budget i balans handlar inte uteslutande om kostnadsbesparande åtgärder – den andra sidan av myntet handlar om åtgärder som skulle kunna möjliggöra ökade intäkter på kortare och längre sikt. Dels ur kostnadstäckningshänseende, dels i ett vidare perspektiv som i förlängningen stärker förutsättningarna för Region Västerbotten att finansiera en långsiktigt hållbar välfärd genom exempelvis ökade skatteintäkter. Denna skrivelse redogör för i första hand åtgärder som stärker förutsättningarna på kortare sikt.

Löpande dialog förs med Norrtåg AB och Länstrafiken i Västerbotten AB för att säkerställa att åtgärder genomförs för att dämpa kostnadsutvecklingen.

Förändrade ekonomiska förutsättningar under 2023

Den 21 februari 2023 beslutade regionfullmäktige om ramförändringar mellan nämnder för 2023. Beslutet innebar att en justering för regionala utvecklingsnämnden om -516 tkr. Omfördelningen baserades på ny politisk organisation (-1 711 tkr), fördelning av lönepott 2023 (+97 tkr), utökat POP-påslag (+ 1 210 tkr), stratsys (-112 tkr).

Åtgärder som redan vidtagits, alternativt är under genomförande

Åtgärder för att möta kostnadsutveckling inom kollektivtrafiken samt åtgärder för att främja ökat kollektivt resande

Justering av taxan för regionbusstrafiken

Inför årsskiftet 2022/2023 beslutade regionfullmäktige om en höjning av taxan för regionbusstrafiken om 5 procent från och med den 1 januari 2023.

Den 20 juni 2023 beslutade regionfullmäktige återigen om justering av taxa för regionbusstrafiken efter förslag från regionala utvecklingsnämnden. Förslag till justering denna gång var en höjning mellan 5-10 procent beroende på reslängd. Förslag till beslut arbetades fram av en arbetsgrupp bestående av representanter för Länstrafiken i Västerbotten AB, Umeå och Skellefteå kommun samt strateg från Kollektivtrafikmyndigheten. Beslut föregicks av dialog med övriga av länets kommuner, samt i samverkansforum mellan länets kommuner och Region Västerbotten.

Bedömningen var att intäkterna för regiontrafiken skulle stärkas i och med detta, med mellan 3,4 till 4 miljoner kronor per år.

Möjlighet att frånga krav på HVO i regionfinansierade trafikavtal

Vid samma sammanträde, 20 juni 2023, hade regionfullmäktige att ta ställning till förslag från regionala utvecklingsnämnden om att möjliggöra för Länstrafiken i Västerbotten att inom ramen för de upphandlade trafikavtalen frånga krav på HVO i de trafikavtal som finansieras av Region Västerbotten. Förslag till beslut innefattar även att regionala utvecklingsnämnden kan fatta beslut om återgång till HVO vid senare tillfälle om förutsättningarna förändras. Där Region Västerbotten är ensam finansiär, skulle detta kunna verkställas efter sådant beslut. Omfattar avtalen trafik där det finns andra finansiärer utöver Region Västerbotten, så behöver även övriga medfinansiärer fatta beslut om övergång. Exempelvis Norrlandskustens trafik. I underlagen för beslut framgår att byte av drivmedel skulle ses som en tillfällig åtgärd för att hantera en oerhört ansträngd ekonomi, men att målet ska vara att återgå till fossilfri trafik när läget har förändrats. Effekterna kan dessutom vara svåra att räkna hem då det bygger på fortsatt kostnadsutveckling av drivmedel som är svår att uppskatta, prognoser om resandeutveckling samt andra svåröversägliga förutsättningar. Länstrafikens styrelse har inkommit med en skrivelse till Region Västerbotten om att prognosen i nuläget för trafiken ser bättre ut till följd av taxejustering samt att resandet så här långt inte förefaller ha påverkats negativt. De index som påverkar kostnaderna ser även för tillfället stabilare ut jämfört med i våras. Länstrafikens styrelse föreslår därför Region Västerbotten som ägare att få inkomma med en förnyad rekommendation efter styrelsesammanträde den 22 september som kan utgöra stöd för Region Västerbottens framtida beslut om fortsatt vägval för HVO.

Utredning av priser och produkter

Utredning av priser och produkter i syfte att både öka kollektivt resande och minska kostnaderna för bolagens finansiärer är en annan åtgärd med ett framtidsytande syfte att förstärka biljettintäkter. Efter genomförd utredning av priser och produkter har ett första uppstartsmöte hållits för att ta vid ett fortsatt arbete. Det fortsatta arbetet syftar till att skapa bättre förutsättningar att se effekter av förändringar i priser och produkter sett till effekter som ökat/minskat resande, förändrade resmönster, framtagande av nyckeltal och annan kunskap som kan utgöra grund för framtida beslut.

Löpande dialog med kollektivtrafikbolagen

Länstrafiken i Västerbotten AB och Norrtåg AB tillfrågas löpande om möjligheten att hitta besparingar i verksamheten, eftersom kostnaden för kollektivtrafik har ökat betydligt de senaste åren. Bolagets kostnadsmassa styrs till cirka 90 procent av upphandlade avtal.

Införande av anställningsstopp

Vid regionala utvecklingsnämndens sammanträde den 6 april 2023 beslutade nämnden att införa ett anställningsstopp gällande samtliga tjänstetrymmen av administrativ karaktär från och med den 27 april 2023 under förutsättning att erforderliga beslut fattas. Beslutet innebär att rekrytering av medarbetare endast kan göras efter prövning och beslut av förvaltningschef om avsteg till följd av verksamhetskritisk påverkan.

Åtgärder till följd av genomförandet av fullmäktigeuppdrag som riktats till regionala utvecklingsnämnden

Fullmäktigeuppdrag Kartläggning av tjänster och funktioner som kan optimeras, arbetsuppgifter som kan effektiviseras och delar där ambitionen kan sänkas alternativt pausas:

Översyn av uppdrag genomförs inom ramen för det fullmäktigeuppdrag som riktats till samtliga nämnder om kartläggning av tjänster och funktioner som kan optimeras, arbetsuppgifter som kan effektiviseras och delar där ambitionen kan sänkas alternativt pausas. Förslag om åtgärder till följd av denna kartläggning har överlämnats från regionala utvecklingsförvaltningen, regionala utvecklingsnämndens arbetsutskott behandlade förslaget i juni månad. Ärendet bordlades därefter, men kommer att behandlas i regionala utvecklingsnämndens sammanträde i september månad.

Regionala utvecklingsnämnden har under uppdragets genomförande beslutat om att kostnadsbesparande åtgärder motsvarande 8 miljoner kronor ska tas fram, och nämndens beslut den 28 september avser just hur dessa kostnader ska fördelas.

Fullmäktigeuppdrag Kartlägga och optimera samverkans- och mötesstrukturer för att frigöra tid och/eller minska bemanning

Under våren har regionala utvecklingsförvaltningens ledningsgrupp gjort ett arbete utifrån den förvaltningsövergripande metodik för uppdraget som Utvecklingsstödet inom Region Västerbotten utformat. Identifierade åtgärder har diskuterats i förvaltningens ledningsgrupp, och därefter har överenskomna förbättringar tillämpats på ledningsgruppens möten. Genomförandet av uppdraget som sådant, bedöms dock ej ha någon kostnadsbesparande effekt.

Planerade åtgärder

Fortsatt restriktiv hållning vad gäller tjänsteresor exklusive projekt.

Regionala utvecklingsnämnden avser fortsatt följa de åtgärder som redovisats i anslutning till uppföljning av delmål 8.1, 8.2 samt 8.3 om restriktivitet vad gäller tjänsteresor exklusive projekt. Då behov av stöd och samverkan för regional utveckling är i en väldigt kritisk period sett till den samhällsomställning som norra Sverige står inför, är det dock avgörande att de åtgärder som vidtas inte är för kortsiktiga i effekt sett i relation till den nytta som åtgärden skulle medföra i ett längre perspektiv. En utmanande faktor är dessutom att jämförelser görs mot ett verksamhetsår som inleddes i en tid då reserestriktioner fortfarande rådde utifrån pandemi, för att successivt övergå till andra rese- och mötesmönster.

Under politisk beredning: Justering av regiontrafiktaxan, Norrlandsresetaxan samt införande av tillsammansrabatt från och med 2024-01-01

Den 28 september tog regionala utvecklingsnämnden ställning till förslag om att föreslå regionfullmäktige justera regiontrafiktaxan genom höjning, justering av Norrlandsresans taxa genom höjning om lika lydande beslut fattas av övriga tre län inom Norrlandsresesamarbetet, samt att en tillsammansrabatt införs från och med 2024 -01-01. Ärendet avgörs av kommande regionfullmäktige.

Övriga möjliga åtgärder

Övriga möjliga åtgärder som identifierats innefattar att beakta de ekonomiska förutsättningarna i kommande beslut om kollektivtrafikplan för Västerbottens län som ligger till grund för beställningar av regionfinansierad trafik, samt uppdrag till regionala utvecklingsdirektören att utreda vilka uppdrag och åtaganden som kan avslutas alternativt överlämnas som skulle kunna bidra till att nämnden når en ekonomi i balans utan betydande negativa effekter för det regionala utvecklingsuppdraget.

Regionala utvecklingsnämnden konstaterar att det prognosticerade underskottet i dess helhet tillskrivs kostnader för kollektivtrafik som ej inrymts i tilldelad budgetram till nämnden. Ytterligare åtgärder utöver de som redovisats i skrivelse för att reducera kostnader förknippade med kollektivtrafik bedöms ej möjliga att genomföra med effekt på kort sikt. Åtgärder har vidtagits för att möjliggöra initiativ för att se över hantering av avtal, vilket potentiellt kan ge effekt först på lite längre sikt.

Åtgärder vidtas utöver detta för att minska kostnader i övriga delar av regionala utvecklingsnämndens verksamhet mot inom ramen för genomförande av fullmäktigeuppdrag.

Utöver vad som ovan beskrivits iakttas fortsatt restriktivitet vad gäller tjänsteresor samt en restriktiv hållning i övrigt vad gäller kostnader där så

bedöms möjligt utifrån de uppdrag som åligger regionala utvecklingsnämnden att genomföra.

Vad gäller kollektivtrafikområdet fortgår ständigt ett arbete med intäktsstärkande åtgärder.

Ett aktivt påverkansarbete fortgår gentemot Trafikverket inom ramen för förnyade samverkansavtal avseende busstrafik och Norrtåg. Detta är kopplat till samverkansavtal om Samverkande inland, som är ett samverkansavtal där Region Västerbotten ersätts med en summa från Trafikverket. Då det ännu inte är klart med Trafikverkets anslag för verksamhetsåret 2024, råder osäkerhet om hur stor ersättningsnivån kommer att kunna vara till Region Västerbotten. Insatserna syftar till att försöka säkerställa, alternativt höja ersättningsnivån från Trafikverket. För 2024 finns i dagsläget ett tilläggsavtal med Trafikverket för Norrtåg AB som innebär att nuvarande nivå är säkrad.

Översyn pågår även av ägande av AB Transitio. I dagsläget äger Region Jämtland Härjedalen och Region Västerbotten delar av AB Transitio, medan ägandet av AB Transitio för Västernorrlands och Norrbottens del återfinns hos kommunalförbund. Då kommunalförbund inte kan medges lån hos Kommuninvest, innebär detta i förlängningen ökade lånekostnader som i sin tur fördelas ut på alla fyra ägare i norrlandslänen.

Förslag till beslut

Förslag till regionala utvecklingsnämnden:

Regionala utvecklingsnämnden fastställer skrivelse om befarat underskott 2023 samt överlämnar skrivelsen till regionstyrelsen och regionfullmäktige.

Regionala utvecklingsnämnden vill med denna skrivelse föreslå regionfullmäktige att den underfinansiering av verksamhet motsvarande kollektivtrafikbolagens budgeterade behov för driftsanslag år 2023 bör justeras med 47 miljoner kronor senast i samband med tilldelning av budgetramar för nämnderna år 2024, för att undvika att motsvarande underfinansiering uppstår även kommande år.

Regionala utvecklingsnämnden uppdrar till regional utvecklingsdirektör att fortsatt utreda vilka uppdrag och åtaganden som kan avslutas alternativt överlämnas som skulle kunna bidra till att nämnden når en ekonomi i balans utan betydande negativa effekter för det regionala utvecklingsuppdraget.

Expedieras till

Regionstyrelsen/regionfullmäktige
Tommy Svensson, regiondirektör
Peter Rönnholm, ekonomidirektör
Anders Byström, tf regionala utvecklingsdirektör

Beslutsunderlag

- §150 RUN AU Befarat underskott och åtgärder för regionala utvecklingsnämnden 2023
- Arne Nilsson, Katrine Anderssons tjänsteskrivelse 2023-09-29
- Skrivelse Befarat underskott och åtgärder för regionala utvecklingsnämnden 2023

20. Inriktningsbeslut fortsatt process regionala utvecklingsnämndens nämndplan 2024
RUN 55-2023

Katrine Andersson

Sammanfattning

Tidplanen för Region Västerbottens budget- och planeringsprocess 2024 innebär att regionfullmäktige fastställer en ny regionplan för planeringsperioden 2024-2027 i november 2023. Det medför att regionala utvecklingsnämndens nämndplan kan fastställas vid nästkommande sammanträde, det vill säga vid nämndens sammanträde den 7 december 2023.

Regionala utvecklingsnämnden föreslås ta ställning till inriktning för fortsatt arbete med förslag till nämndplan 2024, för att möjliggöra ytterligare anvisningar inför planering på verksamhetsnivå inom förvaltningen som inleds i oktober.

Regionala utvecklingsförvaltningens verksamheter behöver dock ha beredskap för att beslut om nämndplan för 2024 som fattas i december kan innebära behov av justeringar i förslag till verksamheternas aktivitetsplaner efter att nämnden fastställt nämndplan för 2024. Hänsyn behöver även tas till att den nya regionplanen för planeringsperioden beslutas i regionfullmäktige vid novembersammanträdet.

Då regionplanen fastställs vid fullmäktiges sammanträde i november, föreslås att förslag till delmål och indikatorer för regionala utvecklingsnämnden utgår från det förslag till fullmäktigemål i regionplan 2024-2027 som regionstyrelsens arbetsutskott beslutar om den 10 oktober 2023 som sitt förslag inför regionstyrelsens fortsatta beredning inför regionfullmäktiges beslut.

Förslag till delmål och indikatorer görs med utgångspunkt i att synliggöra nämndens rådighet över delmålens utveckling samt tydliggöra nämndplanens roll i regionala utvecklingsnämndens samlade styrning.

Utgångspunkter för det fortsatta arbetet i övrigt beskrivs närmare nedan.

Vid sammanträdet behandlas ärendet ges möjlighet till ytterligare inspel och direktiv från nämnden inför det fortsatta arbetet som kan ha tillkommit efter nämndens behandling av återkopplingsrapport på

planeringsförutsättningar den 24 augusti 2023. Andra förutsättningar som bedöms komma att påverka verksamhetens planering är ekonomiska förutsättningar år 2024, det beslut om kostnadsbesparande åtgärder som regionala utvecklingsnämnden fattar den 28 september 2023, samt eventuella tillkommande uppdrag i regionplan 2024-2027.

Nämndplanen en del av regionala utvecklingsnämndens styrning

Nämndplanen är en del av regionala utvecklingsnämndens samlade styrning. Nämndplanen syftar till att bryta ned och omsätta regionplanens mål i nämndens planering. Vid uppföljning av nämndplan beskrivs hur nämnden bidragit till måloppfyllelse av regionplanens mål. Prognos lämnas även under året i samband med delårsuppföljningar om måloppfyllelse vid årets slut.

Utöver regionplan finns andra viktiga strategiska dokument att förhålla sig till vad gäller styrning av nämndens grunduppdrag, det regionala utvecklingsuppdraget, samt övriga uppdrag som ålagts nämnden genom reglemente.

Regionala utvecklingsstrategin, som samlar länets aktörer i gemensamma prioriteringar för Västerbottens läns utveckling, är fastställt av regionfullmäktige och behandlas därmed som politiskt fastställda mål för det regionala utvecklingsuppdraget i Västerbottens län som nämnden har att förvalta, bidra till och följa upp. Både regionplanen och regionala utvecklingsstrategin för Västerbottens län 2020-2030 (RUS) ligger därför till grund för regionala utvecklingsnämndens prioriteringar.

RUS följs upp i särskild ordning, i första hand genom åiterrapportering till regeringen av årliga villkorsbeslut. Fastställd av regionfullmäktige, så är RUS att betrakta som ett av Region Västerbottens styrande dokument för sina kärnuppdrag. Det finns anledning att koppla regionala utvecklingsnämndens nämndplan och nämndens bidrag till regionala utvecklingsstrategin för Västerbottens län där så är möjligt. Dock är utgångspunkten för styrning genom nämndplan att fånga regionala utvecklingsnämndens bidrag till regionplanen utifrån nämndens uppdrag och roll.

Utöver regionala utvecklingsstrategin, finns ett antal sakområdesstrategier och överenskommelser som följs upp i särskild ordning.

De överenskommelser som Region Västerbotten sluter med länets kommuner om regional utveckling, ska exempelvis enligt vad som överenskommit, i första hand följas upp genom att följa samverkansresultat och effekter på den regionala utvecklingen. Detta följs upp och utvärderas i huvudsak inom ramen för arbetet med den regionala utvecklingsstrategin och kommunernas verksamhetsuppföljning.

Utgångspunkter för det fortsatta arbetet

Förslag till nämndplan tas fram av förvaltningen. Det förslag som tas fram utgår från

- Förslag till delmål och indikatorer för regionala utvecklingsnämnden utgår från det förslag till fullmäktigemål i regionplan 2024-2027 som regionstyrelsens arbetsutskott beslutar om den 10 oktober 2023 som sitt förslag till regionstyrelsen, inför fortsatt beredning inför regionfullmäktiges beslut.
- Regionala utvecklingsnämndens återkopplingsrapport på planeringsförutsättningar inklusive bilagor för planeringsperioden 2024-2027,
- Regional utvecklingsstrategi för Västerbottens län 2020-2023 samt andra sakområdesstrategier och -agendor som stödjer genomförandet av regionala utvecklingsnämndens grunduppdrag. I nämndplan ska nämndens rådighet och möjlighet att påverka vara utgångspunkten.
- Översyn av regionala utvecklingsnämndens nämndplan och budget 2023 med utgångspunkt i vilka prioriteringar som är att bedöma som fortsatt gällande,
- Uppföljning av nämndplan 2023 och budget per april månad och augusti månad,
- Målmodell för regionala utvecklingsnämndens verksamhetsplan
- Ekonomiska förutsättningar för år 2024

Utöver ovan nämnda, beaktas även de rekommendationer som lämnats i revisionens grundläggande granskning av regionala utvecklingsnämndens verksamhet 2022.

Förslag till beredningsgång

Kulturberedningen föreslås bereda förslag till delmål och indikatorer som faller inom ramen för kulturberedningens ansvarsområde. Regionala utvecklingsnämndens arbetsutskott bereder övriga delar av förslag till nämndplan 2024. Det sammanhållna förslaget överlämnas till regionala utvecklingsnämnden inför beslut den 7 december 2023.

Det innebär att kulturberedningen behandlar de delar av förslag till nämndplan som rör kulturberedningens ansvarsområde vid beredningens sammanträde den 8 november.

Arbetsutskottet behandlar övriga delar av förslag till nämndplan vid sammanträde den 22 november, under förutsättning att regionfullmäktige beslutar i enlighet med regionstyrelsens förslag till beslut. I det fall regionfullmäktiges behandling av regionplan 2024-2027 medför förändrade planeringsförutsättningar för regionala utvecklingsnämnden, föreslås regionala utvecklingsnämndens arbetsutskott ha beredskap för extra sammanträde för att ta ställning till eventuella justeringar som fullmäktiges beslut kan medföra.

Regionala utvecklingsnämnden beslutar om nämndplan 2024 vid sammanträde den 7 december.

Förslag till beslut

Förslag till regionala utvecklingsnämnden

Regionala utvecklingsnämnden fastställer inriktning för fortsatt process med nämndplan 2024 som innebär uppdrag till förvaltningen att i förslag utgå från

- Förslag till delmål och indikatorer för regionala utvecklingsnämnden utgår från de förslag till fullmäktigemål i regionplan 2024-2027 som regionstyrelsens arbetsutskott beslutar om den 10 oktober 2023 som sitt förslag till regionstyrelsen, inför fortsatt beredning inför regionfullmäktiges beslut.
- Regionala utvecklingsnämndens återkopplingsrapport på planeringsförutsättningar inklusive bilagor för planeringsperioden 2024-2027
- Regional utvecklingsstrategi för Västerbottens län 2020-2023 samt andra sakområdesstrategier och -agendor som stödjer genomförandet av regionala utvecklingsnämndens grunduppdrag. I nämndplan ska nämndens rådighet och möjlighet att påverka vara utgångspunkten.
- Översyn av regionala utvecklingsnämndens nämndplan och budget 2023 med utgångspunkt i vilka prioriteringar som är att bedöma som fortsatt gällande,
- Uppföljning av nämndplan 2023 och budget per april månad och augusti månad,
- Målmodell för regionala utvecklingsnämndens verksamhetsplan
- Ekonomiska förutsättningar för år 2024

Regionala utvecklingsnämnden ställer sig bakom föreslagen beredningsgång som innebär att kulturberedningen bereder förslag till delmål och indikatorer som faller inom ramen för kulturberedningens ansvarsområde. Regionala utvecklingsnämndens arbetsutskott bereder övriga delar av förslag till nämndplan 2024. Det sammanhållna förslaget överlämnas till regionala utvecklingsnämnden inför beslut den 7 december 2023.

Arbetsutskottet behandlar övriga delar av förslag till nämndplan vid sammanträde den 22 november, under förutsättning att regionfullmäktige beslutar i enlighet med regionstyrelsens förslag till beslut. I det fall regionfullmäktiges behandling av regionplan 2024-2027 medför förändrade planeringsförutsättningar för regionala utvecklingsnämnden, föreslås regionala utvecklingsnämndens arbetsutskott ha beredskap i det fall extra sammanträde behöver sammankallas för att ta ställning till eventuella justeringar som fullmäktiges beslut kan medföra inför regionala utvecklingsnämndens behandling av ärendet.

Regionala utvecklingsnämnden beslutar om nämndplan 2024 vid sammanträde den 7 december.

Expedieras till

Katrine Andersson, verksamhetsutvecklare

Beslutsunderlag

- §151 RUN AU Inriktningsbeslut fortsatt process regionala utvecklingsnämndens nämndplan 2024
- Katrine Anderssons tjänsteskrivelse 2023-09-26
- Målmodell för Regionala utvecklingsnämndens verksamhetsplan
- Regionala utvecklingsnämndens återkoppling på Planeringsförutsättningar 2024 – 2027 till regionstyrelsen

21. Regionala utvecklingsnämndens delegationsordning
RUN 54-2023

Jonathan Lundberg

Sammanfattning

Regionala utvecklingsnämnden fastställde nämndens delegationsordning 2023-02-16 § 48. Senare under våren har delegationsordningen reviderats den 2023-04-06 § 84.

Under våren har det uppmärksammats att enheten Film i Västerbotten inom den regionala kulturverksamheten behöver kompletteras med delegation till enhetschef för beslut om stöd till riktade kulturinsatser inom området film och rörlig bild. Till skillnad från övriga beslut om stöd till riktade kulturinsatser begränsar inte Film i Västerbotten sin målgrupp till ideella föreningar och kommuner, vilket innebär att nämndens delegation till regionala utvecklingsdirektören behöver vidgas.

I nämndens delegation till regionala utvecklingsdirektören föreslås att den notering som begränsar beslutanderätten till ideella föreningar och kommuner tas bort samt att den skrivning som hänvisar till ansökningar i delegationspunkten stryks. Detta ger regionala utvecklingsdirektören möjlighet att i sin vidaredelegation överlämna beslutanderätt till enhetschef Film i Västerbotten att ta beslut om stöd till riktade kulturinsatser inom området film och rörlig bild på ett lämpligt sätt.

Det ger också regionala utvecklingsdirektören möjlighet att besluta om stöd till riktade kulturinsatser som inte föregås av en ansökan, exempelvis stipendier där urvalet inte baseras på inkomna ansökningar utan på andra kriterier.

Förslag till beslut

Förslag till regionala utvecklingsnämnden:

Reviderat förslag till regionala utvecklingsnämndens delegationsordning fastställs.

Expedieras till

Verksamhetschefer, regional utvecklingsförvaltningen
Nämndsekreterare/utredare stab regional utvecklingsförvaltning

Beslutsunderlag

- §152 RUN AU Regionala utvecklingsnämndens delegationsordning
- Jonathan Lundbergs tjänsteskrivelse 2023-09-27
- Nytt förslag till regionala utvecklingsnämndens delegationsordning, rev 2023-10-19

22. Region Västerbottens bildkonststipendium 2023 RUN 247-2023

Joakim Sandberg

Sammanfattning

Region Västerbotten fördelar årligen, utifrån styrande riktlinje och reglemente, ett bildkonststipendium på 150 000 kronor.

Stipendiet är av karaktären arbets-, rese- eller studiestipendium och avsedda för att stödja och uppmuntra konstnärligt utvecklingsarbete. Mottagare av stipendiet ska vara professionellt verksamma det vill säga att personen bedriver en regelbunden, yrkesmässig verksamhet och har denna verksamhet som inkomstkälla. Den sökande ska också vara folkbokförd i länet och kunna uppvisa en verksamhet med tydlig anknytning till länet. Den sökande behöver också de senaste åren ha ägnat sig åt yrket genom återkommande aktiviteter som påvisar att personen är etablerad inom yrkesområdet. Vid fördelning av stipendiet ska en jämn könsfördelning eftersträvas över tid liksom aspekter som ålder, etnicitet och geografisk fördelning över länet.

2023 års ansökningsomgång innehåller 38 ansökningar. En övervägande del har sökt arbetsstipendium och merparten av de sökande är hemmahörande i Umeå kommun. De sökande är i huvudsak födda under 60-, 80- och 90talet och en majoritet av de som sökt är kvinnor (utifrån den sökandes namn).

Kultursamordningen, regional kulturverksamhet, har till uppgift att utlysa och administrerar stipendierna enligt gällande reglemente. Bedömningarna av ansökningarna har gjorts i en särskild sakkunniggrupp för bild- och formområde. För att säkerställa att bedömningarna håller hög kvalitet har sakkunniggrupperna bestått av personer som har direkt erfarenhet av konstnärlig och kulturell verksamhet, eller som på annat sätt besitter stor kunskap om sådan verksamhet.

Sakkunniggruppernas förslag ligger till grund för kulturberedningens beslut.

Förslag till beslut

Förslag till regionala utvecklingsnämnden:

Bildkonststipendiet på 150 000 kronor tilldelas Förnamn Efternamn
Utdelning av bildkonststipendiet ska ske vid regionfullmäktigesammanträdet
20-22 november, i andra hand vid ett eget anordnat arrangemang.

Expedieras till

Joakim Sandberg, regionkulturchef
Richard Ström, kulturstrateg

Beslutsunderlag

- §153 RUN AU Region Västerbottens bildkonststipendium 2023
- §64 KB Region Västerbottens bildkonststipendium 2023
- Tjänsteskrivelse bildkonststipendiet 2023
- Stadgar för Region Västerbottens kulturfond
- Riktlinjer för Regionförbundet Västerbottens läns kulturstipendium och bildkonststipendium
- Reglemente för Region Västerbottens kulturstipendium och bildkonststipendium
- Stipendiater 2023 till KB Bildkonst

23. Region Västerbottens kulturstipendium 2023 RUN 247-2023

Joakim Sandberg

Sammanfattning

Region Västerbotten fördelar årligen kulturstipendier inom två kulturområden. 2023 uppgår kulturstipendierna inom teater och dans 75 000 kronor inom respektive kulturområde.

Stipendierna är av karaktären arbets-, rese- eller studiestipendium och avsedda för att stödja och uppmuntra konstnärligt utvecklingsarbete. Mottagare av stipendierna ska vara professionellt verksamma det vill säga att personen bedriver en regelbunden, yrkesmässig verksamhet och har denna verksamhet som inkomstkälla. Den sökande ska också vara folkbokförd i länet och kunna uppvisa en verksamhet med tydlig anknytning till länet. Den sökande behöver också de senaste åren ha ägnat sig åt yrket genom återkommande aktiviteter som påvisar att personen är etablerad inom yrkesområdet. Vid fördelning av stipendierna ska en jämn könsfördelning eftersträvas över tid liksom aspekter som ålder, etnicitet och geografisk fördelning över länet.

2023 års ansökningsomgång innehåller 18 ansökningar (teater 14st, dans 4st).

En övervägande del har sökt arbetsstipendium och merparten av de sökande är hemmahörande i Umeå och Skellefteå kommun. De sökande är i huvudsak födda mellan åren 1980–1990. Inom både teater och dans är majoriteten av de som sökt stipendiet kvinnor (utifrån den sökandes namn).

Kultursamordningen, regional kulturverksamhet, har till uppgift att utlysa och administrerar stipendierna enligt gällande reglemente. Bedömningarna av ansökningarna har gjorts i särskilda sakkunniggrupper för gällande konstområde. För att säkerställa att bedömningarna håller hög kvalitet har sakkunniggrupperna bestått av personer som har direkt erfarenhet av konstnärlig och kulturell verksamhet, eller som på annat sätt besitter stor kunskap om sådan verksamhet.

Sakkunniggruppernas förslag ligger till grund för kulturberedningens beslut.

Region Västerbotten fördelar årligen kulturstipendier inom två kulturområden. 2023 uppgår kulturstipendierna inom teater och dans 75 000 kronor inom respektive kulturområde.

Stipendierna är av karaktären arbets-, rese- eller studiestipendium och avsedda för att stödja och uppmuntra konstnärligt utvecklingsarbete. Mottagare av stipendierna ska vara professionellt verksamma det vill säga att personen bedriver en regelbunden, yrkesmässig verksamhet och har denna verksamhet som inkomstkälla. Den sökande ska också vara folkbokförd i länet och kunna uppvisa en verksamhet med tydlig anknytning till länet. Den sökande behöver också de senaste åren ha ägnat sig åt yrket genom återkommande aktiviteter som påvisar att personen är etablerad inom yrkesområdet. Vid fördelning av stipendierna ska en jämn könsfördelning eftersträvas över tid liksom aspekter som ålder, etnicitet och geografisk fördelning över länet.

2023 års ansökningsomgång innehåller 18 ansökningar (teater 14st, dans 4st).

En övervägande del har sökt arbetsstipendium och merparten av de sökande är hemmahörande i Umeå och Skellefteå kommun. De sökande är i huvudsak födda mellan åren 1980–1990. Inom både teater och dans är majoriteten av de som sökt stipendiet kvinnor (utifrån den sökandes namn).

Kultursamordningen, regional kulturverksamhet, har till uppgift att utlysa och administrerar stipendierna enligt gällande reglemente. Bedömningarna av ansökningarna har gjorts i särskilda sakkunniggrupper för gällande konstområde. För att säkerställa att bedömningarna håller hög kvalitet har sakkunniggrupperna bestått av personer som har direkt erfarenhet av konstnärlig och kulturell verksamhet, eller som på annat sätt besitter stor kunskap om sådan verksamhet.

Sakkunniggruppernas förslag ligger till grund för kulturberedningens beslut.

Förslag till beslut

Förslag till regionala utvecklingsnämnden:

Kulturstipendium teater på 75 000 kronor tilldelas Förnamn Efternamn
Kulturstipendium dans på 75 000 kronor tilldelas Förnamn Efternamn
Utdelning av kulturstipendierna ska ske vid regionfullmäktigesammanträdet
20-22 november, i andra hand vid ett eget anordnat arrangemang.

Expedieras till

Joakim Sandberg, regionkulturchef
Richard Ström, kulturstrateg

Beslutsunderlag

- §154 RUN AU Region Västerbottens kulturstipendium 2023
- §65 KB Region Västerbottens kulturstipendium 2023
- Tjänsteskrivelse Kulturstipendier 2023
- Riktlinjer för Regionförbundet Västerbottens läns kulturstipendium och bildkonststipendium
- Reglemente för Region Västerbottens kulturstipendium och bildkonststipendium
- Presentation stipendier 2023
- Kultur- och hedersstipendier 1963 - 2022
- Stipendiater 2023 till KB Dans
- Stipendiater 2023 till KB Teater

24. Region Västerbottens hedersstipendium 2023 RUN 247-2023

Joakim Sandberg

Sammanfattning

Region Västerbotten fördelar årligen, utifrån styrande riktlinje och reglemente, ett bildkonst-, två kultur- samt ett hederstipendium. 2023 uppgår bildkonststipendiet till 150 000 kronor och kulturstipendierna inom teater och dans uppgår, inom respektive kulturområde, till 75 000 kronor. Hedersstipendiet fördelas i form av en gåva.

Kultureredningens ledamöter äger rätt att föreslå egen kandidat till hedersstipendiet och utdelas utan ansökan till person, grupp eller organisation som uppskattning för värdefulla insatser inom länets kulturliv.

Förslag till beslut

Förslag till regionala utvecklingsnämnden:

Hedersstipendium i form av gåva tilldelas Förnamn Efternamn
Utdelning av hedersstipendiet ska ske vid regionfullmäktigesammanträdet
20-22 november, i andra hand vid ett eget anordnat arrangemang.

Expedieras till

Joakim Sandberg, regionkulturchef
Richard Ström, kulturstrateg

Beslutsunderlag

- §155 RUN AU Region Västerbottens hedersstipendium 2023
- §66 KB Region Västerbottens hedersstipendium 2023
- Tjänsteskrivelse hedersstipendiet 2023
- Riktlinjer för Regionförbundet Västerbottens läns kulturstipendium och bildkonststipendium
- Reglemente för Region Västerbottens kulturstipendium och bildkonststipendium
- Kultur- och hedersstipendier 1963 - 2022

- 25. Yttrande över remiss Etablering för fler – jämställda möjligheter till integration, SOU 2023:24** Simon Marklund
RUN 503-2023

Sammanfattning

Region Västerbotten har utsetts till remissinstans för (SOU 2023:24).

Regeringen beslutade den 25 maj 2022 att tillkalla en särskild utredare med uppdrag att utreda och ta fram förslag på åtgärder som särskilt syftar till att skynda på utrikes födda kvinnors etablering på arbetsmarknaden. Förslagen redovisas i Delbetänkande av utredningen om Förbättrad arbetsmarknadsetablering för utrikes födda kvinnor. Utredningens uppdrag var att lämna förslag på åtgärder som särskilt syftar till att skynda på utrikes födda kvinnors etablering på arbetsmarknaden.

En utvidgad målgrupp för etableringsinsatser

Utredningen föreslår därför att etableringsprogrammets målgrupp utvidgas till att även omfatta nyanlända kvinnor och män i åldern 20–66 år som är folkbokförda i en kommun och har beviljats uppehållstillstånd eller uppehållskort som familjemedlem eller anhörig med anknytning till en person som är bosatt i Sverige. Utredningen föreslår att nyanlända i den utvidgade målgruppen som deltar i etableringsprogrammet på heltid får etableringsersättning med 168 kronor per dag.

Ett mer individualiserat och effektivt etableringsprogram

- Alla som skrivs in i etableringsprogrammet ska få en fördjupad kartläggning
- Ökad träffsäkerhet i bedömningen om utbildningsplikt

- Individuella slutmål tas in i handlingsplanen
- Arbetsförmedlingen bör följa upp individens progression mot ökad anställningsbarhet
- Stärkt samverkan kring nyanländas etablering
- Bättre möjligheter att kombinera föräldraskap med att delta i etableringsinsatser
- Möjlighet till förlängd tid med etableringsinsatser. Utredningen föreslår att tiden med etableringsinsatser ska kunna förlängas med ytterligare högst tolv månader för nyanlända som sedan tidigare saknar en gymnasieutbildning.

Ekonomiska konsekvenser

Kommunerna kommer med utredningens förslag få ersättning för en mindre grupp anhöriga till flyktingar, men också en höjd schablonersättning för flyktingar och de anhöriga som även fortsättningsvis omfattas av flyktingmottagandet. Vidare beräknas kommunernas kostnader för kompletterande försörjningsstöd minska till följd av möjligheterna till förlängd tid i etableringsprogrammet.

Förslag till beslut

Förslag till regionala utvecklingsnämnden:

Yttrande över remiss Etablering för fler – jämställda möjligheter till integration (SOU 2023:24) fastställs och översänds till Arbetsmarknadsdepartementet.

Expedieras till

Arbetsmarknadsdepartementet
Simon Marklund, samordnare

Beslutsunderlag

- §156 RUN AU Yttrande över remiss Etablering för fler – jämställda möjligheter till integration, SOU 2023:24
- Simon Marklunds tjänsteskrivelse 2023-09-22
- Förslag till yttrande Etablering för fler
- Remiss av delbetänkandet Etablering för fler – jämställda möjligheter till integration, SOU 2023:24

26. **Yttrande över remiss av Betänkandet Framtidens yrkeshögskola – stabil, effektiv och hållbar, SOU 2023:31**
RUN 499-2023

Petter Lundberg

Sammanfattning

Utredningen om framtidens yrkeshögskola har haft i uppdrag att föreslå förändringar i yrkeshögskolan för att säkerställa utbildningens effektivitet i framtiden.

Syftet med utredningen är att tydliggöra yrkeshögskolans roll i utbildningssystemet och att skapa förutsättningar för att yrkeshögskolan ska kunna fortsätta att utvecklas. Med utgångspunkt från direktiven för utredningen fram olika tankar om hur yrkeshögskolan kan utvecklas för att möta framtida behov.

Förhoppningen enligt utredaren är att utredningen bidrar till att skapa en stabil grund för yrkeshögskolan i framtiden – som har förmågan att växa med arbetslivets efterfrågan.

Bakgrund Yrkeshögskolan

Yrkeshögskolan startade 2009, den ersatte "Kvalificerad yrkesutbildning". Yrkeshögskolan ska ge individen möjlighet att skaffa sig en yrkesutbildning, i och med detta förser man arbetsmarknaden med arbetskraft. Yrkeshögskolan är en nivå mellan gymnasiet och högskolenivå. Studier på Yrkeshögskolan är studiemedelsberättigande.

Utbildningar inom Yrkeshögskolan drivs i nära samverkan med arbetslivet och dimensioneras efter arbetsmarknadens behov. Karaktäristiskt för Yrkeshögskolan är att det föreligger flexibilitet i förhållande till rådande efterfrågan. En annan karaktäristik är att "Lärande i arbete (LIA)" ingår i utbildningarna. Yrkeshögskolan är en decentraliserad utbildningsform och ett självreglerande system vad gäller exempelvis utbildningsutbud.

De största utbildningsområdena inom yrkeshögskolans är: Data/it, Ekonomi, administration och försäljning, hälso- och sjukvård och socialt arbete, samhällsbyggnad och byggteknik och teknik och tillverkning. Yrkeshögskolan finns i hela landet.

Sammanfattande remissvar Region Västerbotten

Region Västerbotten ställer sig positiva till flera av utredningens förslag (se bilaga) för att skapa en yrkeshögskola som blir ett av de viktiga verktygen som behövs inom utbildningsområdet för att möta framtidens kompetensförsörjningsutmaningar. Vi anser att en utökning av yrkeshögskolan är bra och något som bidrar till kompetensförsörjningen.

Vi instämmer också med utredningens förslag om ett gemensamt system för ansökan till yrkeshögskolan både ur ett rättssäkerhetsperspektiv och för en ökad tydlighet av utbildningsutbudet för de sökande. Detta bör ske så fort som möjligt anser vi.

Det är viktigt anser vi att arbetsmarknadens behov utgör en grund för vilka

utbildningar som ges för högsta träffsäkerhet vad gäller arbetet med kompetensförsörjningsfrågor idag och i framtiden. Yrkehögskolan behöver fortsatt vara flexibel och anpassningsbar i sitt utbildningsutbud utifrån vilka behov som uppstår på arbetsmarknaden.

I arbetet med förslaget har kontakt tagits med; Centrum för vuxenutbildning Umeå kommun, Liljaskolan Vännäs kommun, Akademi norr, Lycksele kommun, Vilhelmina lärocentrum, Nordmaling lärocentrum.

Övriga remissinstanser i Västerbotten är; Umeå universitet, Skellefteå kommun, Robertsfors kommun.

Förslag till beslut

Förslag till regionala utvecklingsförvaltningen:

Yttrande över remiss av Betänkandet Framtidens yrkehögskola – stabil, effektiv och hållbar, SOU 2023:31 fastställs och översänds till Utbildningsdepartementet.

Expedieras till

Utbildningsdepartementet
Petter Lundberg, enhetschef

Beslutsunderlag

- §157 RUN AU Yttrande över remiss av Betänkandet Framtidens yrkehögskola – stabil, effektiv och hållbar, SOU 2023:31
- Petter Lundbergs tjänsteskrivelse 2023-09-22
- Remissvar SOU 2023-31 Region Västerbotten
- Remiss, Framtidens yrkehögskola – stabil, effektiv och hållbar

27. Information från regionala utvecklingsförvaltningen RUN 6-2023

Sammanfattning

Muntlig information lämnas till regionala utvecklingsnämnden från t.f. regionala utvecklingsdirektören Anders Byström om aktuella händelser från förvaltningen.

Förslag till beslut

Förslag till regionala utvecklingsnämnden:

Informationen noteras.

28. Valärenden
RUN 4-2023

Sammanfattning

Till regionala utvecklingsnämndens sammanträde har följande valärenden inkommit;

Entlediganden

Charlotte Lundqvist (S), Umeå har inkommit med en avsägelse från sitt uppdrag som ersättare i Kvarkenrådet.

Fyllnadsval

Ersättare i Kvarkenrådet i stället för Charlotte Lundqvist (S):
namn (S), Ort

Förslag till beslut

Som ersättare i Kvarkenrådet väljs xxx

Expedieras till

Kvarkenrådet EGTS
Charlotte Lindqvist (S)
vald ersättare

29. Redovisning av protokoll/minnesanteckningar
RUN 52-2023

Sammanfattning

Regionala utvecklingsnämnden informeras här om protokoll från arbetsutskottet samt minnesanteckningar från kulturberedningen, primärkommunala delegationen och samrådet för samverkan inom regional utveckling.

Förslag till beslut

Förslag till regionala utvecklingsnämnden:

Redovisningen av protokoll/minnesanteckningar godkänns.

Beslutsunderlag

- Minnesanteckningar Samrådet 2023-10-05, sign

- Regionala utvecklingsnämndens arbetsutskott, protokoll, 2023-10-04 signed
- Kulturbereidningens minnesanteckningar 2023-09-27 signerad

30. Kurser och konferenser
RUN 71-2023

Sammanfattning

Här behandlas aktuella kurser och konferenser, samt beslutas om deltagande i de fall som det behövs. Nämndens arbetsutskott har på delegation att besluta om nämndens deltagande i kurser och konferenser.

Regionala utvecklingsnämnden har att notera informationen.

Ärendets behandling/beslut i arbetsutskottet den 4 oktober 2023:

Arbetsutskottet noterade att inga kurser eller konferenser var anmälda för behandling.

Förslag till beslut

Förslag till regionala utvecklingsnämnden:

Informationen noteras.

Beslutsunderlag

- §159 RUN AU Kurser och konferenser

31. Anmälan av delegationsbeslut
RUN 103-2023

Sammanfattning

Regionala utvecklingsnämnden har överlåtit beslutanderätt till delegat enligt fastställd delegationsordning. Dessa beslut ska anmälas och redovisas till nämnden. Redovisningen innebär inte att nämnden får ompröva eller fastställa delegationsbesluten. Däremot kan nämnden återta lämnad delegation.

Delegationspunkt/Ärendegrupp, diarienummer, beslutsdatum, delegat

Beslut som fattats med stöd av delegation

1.1 Beslut i brådskande ärenden som inte kan invänta nämndens avgörande

/Regionala utvecklingsnämndens ordförande

- Ordförandebeslut - Nominering till vice ordförande för Östersjökommissionen perioden 2022-2024
RUN 308:3-2022
2022-08-01 Richard Carstedt
- Ordförandebeslut – Beslut om krisstöd till Ögonblicksteatern
RUN 169:51-2022
2023-10-02 Richard Carstedt

2.2 Beslut om företagsstöd över 3 000 000 kr /Arbetsutskottet

- Beslut RUN AU 2023-10-04 § 161
RUN 516:2-2023
2023-10-04 Regionala utvecklingsnämndens arbetsutskott

Beslut som fattats med stöd av regionala utvecklingsdirektörens vidaredelegation

7.1 Beslut om stöd till riktade kulturinsatser för ansökningar upp till och med 250 000 kr / Regionkulturchef

- Beslut, Galleri Alva stipendium
RUN 511:2-2023
2023-08-29 Joakim Sandberg

Förslag till beslut

Förslag till beslut i regionala utvecklingsnämnden:

Redovisningen av anmälda delegationsbeslut godkänns.

Beslutsunderlag

- Ordförandebeslut - Nominering till vice ordförande för Östersjökommissionen 2022-2024 signed
- Ordförandebeslut - Beslut om krisstöd till Ögonblicksteatern
- Beslut RUN AU 2023-10-04 § 161 Yttrande över ansökan om regionalt investeringsstöd från Rototilt Group AB
- 2023082 Beslut Galleri Alva stipendiat, sign

32. Redovisning av handlingar

Sammanfattning

Redovisning av handlingar som är av vikt för regionala utvecklingsnämnden.

Förslag till beslut

Förslag till regionala utvecklingsnämnden:

Redovisningen av handlingar noteras.

Beslutsunderlag

- §150 Regionala utvecklingsnämnden North Sweden European Office 2024-2030(314178) (0)
- AB Transitio, noteringar vid ägarrådsmöte, 2023-09-14
- AB Transitio, protokoll nr 184, 2023-09-14
- Länstrafiken i Västerbotten AB, protokoll, 2023-09-22 inkl bilagor
- Position EFNS synpunkter på förslag övervakning av markhälsa och resiliens

33. Övriga frågor